

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 539/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M., zastúpeného advokátom JUDr. B. K., V., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 36/2011 z 25. augusta 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. novembra 2011 doručená sťažnosť M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietalo porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo 36/2011 z 25. augusta 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ktorým bolo odmietnuté jeho dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob 108/2009-193 z 31. marca 2011.

Predmetom konania vedeného pred Okresným súdom Trebišov (ďalej len „okresný súd“) ako súdom prvého stupňa pod sp. zn. 10 Cb 26/2007 bola žaloba obchodnej spoločnosti D., s. r. o., proti M., Č., a proti sťažovateľovi o zaplatenie sumy 27 403,04 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 10 Cb 26/2007 z 5. mája 2008 žalobe vyhovel a krajský súd rozsudkom č. k. 3 Cob 155/2008-120 zo 4. decembra 2008 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Na dovolanie sťažovateľa najvyšší súd rozsudok krajského súdu uznesením sp. zn. 6 Obdo 15/2009 z 19. augusta 2009 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu krajský súd vec opätovne prerokoval v odvolacom konaní a rozsudkom č. k. 3 Cob 108/2009-193 z 31. marca 2011 potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Následne podané ďalšie dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Obdo 36/2011 z 25. augusta 2011 odmietol.

Sťažovateľ v odôvodnení podanej sťažnosti k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu uviedol:

«Dovolací súd v konaní sp. zn. 3 Cob 108/2009 nevzal do úvahy, že odvolací súd v novom konaní (rozhodnutí) nevykonal žiadne dokazovanie a ani v odôvodnení rozsudku nič neuviedol k obrane žalovaného 2:

a) k preukázaným iným rozhodnutiam najvyššieho súdu (sp. zn. 1 Obdo V 9/2005, 3 Odo 2/2002, 2 Cdo 170/2005), čím porušil zásadu predvídateľnosti práva,

b) k tomu, že prvostupňový súd sa s otázkou (ne)platnosti ručiteľského záväzku v rozsudku vôbec nezaoberal.

Naviac odvolací súd túto medzeru hodnotiaceho vákua vôbec nevyplnil prípadným vlastným dokazovaním. V rozpore s tým, vo svojom rozsudku odvolací súd iba uviedol, že "...sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku" a konštatuje ich správnosť (§ 219 ods. 2 OSP)...

Nezrozumiteľne pôsobí aj tá časť odôvodnenia uznesenia NS SR zo dňa 25.8.2011, kde sa uvádza, že v novom konaní odvolací súd už nemusel nariad'ovať pojednávanie ani v prípade, že vec bola prejednaná v inom zložení senátu a že vo veci odvolací súd prv už nariadil pojednávanie...

V uznesení dovolacieho súdu zo dňa 31.3.2011 sa očividne nesprávne posúdilo právne postavenie žalovaného 1. Ide o M. Č., ktorý nevznikol ako príspevková organizácia. Tento obecný podnik vznikol podľa § 6 ods. 3 zákona č. 138/1991 Zb. (v pôvodnom znení) transformáciou bývalého M., štátny podnik Č. a platia pre neho ustanovenia zákona č. 111/90 Zb. o štátnom podniku.

Nejde teda o príspevkovú organizáciu podľa § 24 zákona č. 523/2004 Z. z.

Pri absolútne neplatnom právnom úkone nie je podstatné, či účastník bol dobromyseľný. Súd túto neplatnosť posudzuje zo zákona...

Udivujúce je, že aj NS SR v odmietajúcom uznesení sp. zn. 5 Obdo 36/2011 na strane 9 tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu dalo odpoveď na všetky otázky...

Odmietnutie dovolania považujeme za nezákonné a v rozpore s § 237 písm. f/ a § 238 ods. 2 OSP. Navyiac ak na strane 11 uznesenia sp. zn. 5 Obdo 36/2011 dovolací súd pripustil, že "Správnosť skutkových a právnych záverov založených na dokazovaní, by bolo možné posúdiť až v prípade, ak by bolo dovolanie prípustné (ide o dôvody, ktoré môžu zakladať dôvodnosť dovolania, nie však jeho prípustnosť)"....

Z práva na spravodlivý proces vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa s námietkami a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že (ne)majú význam pre rozhodnutie vo veci samej (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 170/2005). Ďalej je tu právo vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 Ústavy)...

Tak odvolací súd v rozsudku ako aj NS SR v napadnutom uznesení neuviedli, prečo sa vo svojich rozhodnutiach odchýlili od publikovaných stanovísk NS SR v predchádzajúcich jeho rozhodnutiach. Týmto došlo aj k porušeniu § 167 ods. 2 OSP. Tým sa stalo, že napadnuté rozhodnutia neobsahujú riadne odôvodnenie, ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Tento článok Ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné...

Najvyšší súd SR vo svojom uznesení zo dňa 19.8.2009 sp. zn. 6 Obdo 15/2009 na základe dovolania žalovaného 2 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a okrem iného mu uložil v ďalšom konaní vec prejednať a vydané rozhodnutie náležite odôvodniť. Odvolací súd sa týmto stanoviskom NS SR neriadil. Bez prejednávania vecí vydal znova rozsudok, ktorým potvrdil prvostupňový rozsudok.

Týmto bola splnená podmienka na podanie dovolania podľa § 237 písm. f/ a § 238 ods. 2 OSP. NS SR napriek tomu svojím uznesením sp. zn. 5 Obdo 36/2011 zo dňa 25.8.2011 dovolanie odmietol. Týmto uznesením NS SR došlo k porušeniu základného práva M. ako právneho subjektu a ako orgánu miestnej samosprávy na spravodlivý rozsudok.»

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal vo veci toto rozhodnutie:

„1. Základné práva M. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 36/2011 zo dňa 25.8.2011 boli porušené.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 36/2011 zo dňa 25.8.2011 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. M. priznáva náhradu trov konania (právneho zastupovania) v sume 872,-Eur, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. B. K. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo

samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Podľa čl. 46 ods.1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne... prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola práva, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súd. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36]. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné.

Ústavnosť konania pred orgánom verejnej moci (vrátane súdov) predpokladá, že orgán verejnej moci koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Ústavný súd v tomto smere osobitne pripomína objektivitu takéhoto postupu orgánu verejnej moci. Len

objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu, prijať rozhodnutie (II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, obdobne aj II. ÚS 9/00, III. ÚS 199/08).

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Ústavný súd taktiež pripomína, že uplatnenie právomoci ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj obsahových náležitostí sťažnosti. Až na zákonom presne definované výnimky je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, pričom viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti. Petit musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

Aj keď v odôvodnení svojej sťažnosti sťažovateľ uviedol viacero argumentov proti meritórnemu posúdeniu jeho prípadu krajským súdom v rámci konania o odvolaní, z petitu sťažnosti, ako aj z označenia porušovateľa označených základných práv jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ svojou sťažnosťou napadol len uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 36/2011 z 25. augusta 2011, ktorým najvyšší súd jeho dovolanie odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť, či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010).

Najvyšší súd v napadnutom uznesení odôvodnil neprípustnosť dovolania podaného sťažovateľom nasledovne:

„Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu. V predmetnej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozsudku nevysslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a rovnako nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p., a preto prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 O. s. p. nie je daná.

Rovnako prípustnosť dovolania nie je daná ani podľa § 238 ods. 2 O. s. p., nakoľko odvolací súd sa neodchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vyslovené v tejto veci. Dovolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí uviedol, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s § 157 O. s. p., čím žalovanému 2/ odňal možnosť konať pred súdom.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. / druhá veta / je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa

§ 238 O. s. p., ale sa zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a) až g) O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z uvedených väd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by o veci rozhodol nesprávne obsadený súd. Vec prejednal a rozhodol o nej senát zložený zo zákonných sudcov určených rozvrhom práce Krajského súdu v Košiciach na rok 2011.

Dovolateľ v dovolaní prípustnosť dovolania zakladá tým, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., tým že odvolací súd sa neriadil názorom odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci, nezistil skutočný stav veci a jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd po vydaní zrušujúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neumožnil žalovanému 2/ predniesť svoje vyjadrenia k otázkam, ktoré mali byť predmetom dokazovania a uprel mu právo konať pred súdom vyjadriť sa k novým okolnostiam, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

Podľa § 237 písm. f) O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Dovolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a nezistil, že by bola postupom odvolacieho súdu žalovanému 2/ znemožnená realizácia procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Odvolací súd rozhodoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom. Odvolací súd napadnuté rozhodnutie riadne odôvodnil, v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. a v súlade s požiadavkou preskúmateľnosti. Tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd sa odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu v tejto veci nie je dôvodné. Dovolací súd zrušil predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu, z dôvodu absencie odôvodnenie predmetného rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie je odôvodnené v súlade so zákonom, dalo odpoveď na všetky podstatné otázky v tejto veci. Rovnako odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, keď bez nariadenia pojednávania opätovne rozhodol napadnutým rozsudkom. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí neuložil povinnosť odvolaciemu súdu zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani nevyslovil názor, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil. Odvolací súd sa v novom rozhodnutí mal vysporiadať so všetkými podstatnými námietkami odvolateľa (platnosť ručiteľského záväzku) a rozhodnutie odôvodniť v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd po zrušení svojho rozhodnutia dovolacím súdom nebol povinný nariadovať vo veci pojednávanie, resp. mu takýto postup Občiansky súdny poriadok neukladá. Odvolací súd vždy nariadi pojednávanie v prípadoch uvedených vust. § 214 ods. 1 O. s. p. V ostatných prípadoch je nariadenie pojednávania na úvahe odvolacieho súdu. Odvolací súd postupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom keď o veci pojednávanie nenariadil. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nakoľko všetky podstatné skutočnosti boli v konaní prejednané. Ako je z vyššie uvedeného zrejme postupom odvolacieho súdu nebola žalovanému 2/ odňatá možnosť konať pred súdom. Rovnako nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Platí to aj o takom dôkaze, ktorý účastník zo svojho subjektívneho hľadiska považuje za vysoko významný. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané, patrí výlučne na posúdenie súdu a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O. s. p.). Aj v prípade, že by súd nevykonal taký dôkaz, ktorý by bol podľa účastníka spôsobilý privodiť zvrat v skutkových zisteniach, mohol by mať tento jeho postup za následok neúplné zistenie skutkového stavu (vedúce k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p.

Aj vzhľadom na uvedené, v predmetnom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, a preto odvolací súd nebol povinný nariadiť pojednávanie.

Dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.: IV. ÚS 329/04, podľa ktorého, súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV.ÚS 329/04).

Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatoval, že rozsudok odvolacieho súdu netrpí vadou uvedenou v § 237 písm. f) O. s. p.

Rovnako dovolací súd nezistil, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou taxatívne uvedenou v § 237 O. s. p.

Správnosť skutkových a právnych záverov založených na dokazovaní, by bolo možné v dovolacom konaní posúdiť až v prípade, ak by bolo dovolanie prípustné (ide o dôvody, ktoré síce môžu zakladať dôvodnosť dovolania, nie však jeho prípustnosť). O taký prípad v prejednávanej veci nešlo. Z uvedeného teda vyplýva, že posúdenie, či rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, prichádza do úvahy iba vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné.“

Ústavný súd posúdením obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z ústavne významných hľadísk dospel k záveru, že najvyšší súd primeraným spôsobom preskúmal prípustnosť dovolania a dostatočne sa vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľa.

Pokiaľ ide o posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ústavný súd považuje právny záver najvyššieho súdu obsiahnutý v napadnutom uznesení, podľa ktorého sa krajský súd neodchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v sťažovateľovej veci, za správny. Najvyšší súd totiž svojím predchádzajúcim uznesením sp. zn. 6 Obdo 15/2009 z 19. augusta 2009 zrušil

rozsudok krajského súdu č. k. 3 Cob 155/2008-120 z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia, v rámci ktorého sa odvolací súd nevysporiadal s námietkou neplatnosti ručiteľského záväzku ani so sťažovateľom podaným návrhom na prerušenie konania. V dôsledku toho bola postupom krajského súdu sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP. Krajský súd sa v odôvodnení svojho druhého rozsudku č. k. 3 Cob/108/2009-193 z 31. marca 2011 už zaoberal otázkou platnosti ručiteľského záväzku, ako aj otázkou prípadného prerušenia konania, a preto je právny záver najvyššieho súdu o nenaplnení dovolacieho dôvodu podľa § 238 ods. 2 OSP ústavne akceptovateľný.

Aj vo vzťahu k posúdeniu prípustnosti dovolania z dôvodov uvedených v § 237 OSP najvyšší súd rozhodol ústavne konformným spôsobom. Odôvodnenie obsiahnuté v rozsudku krajského súdu č. k. 3 Cob/108/2009-193 z 31. marca 2011 v spojení s odôvodnením uvedeným v rozsudku okresného súdu sp. zn. 10 Cb/26/2007 z 5. mája 2008, s ktorým sa krajský súd v zmysle § 219 ods. 2 OSP stotožnil, možno považovať za súladné s obsahom § 157 ods. 2 OSP a najmä so zásadami spravodlivého procesu, ktoré vyplývajú z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu jasne vyplýva, že dovolací súd preskúmal splnenie procesných podmienok, za ktorých mohol krajský súd rozhodnúť v odvolacom konaní bez nariadenia pojednávania, preskúmal zákonnosť zloženia senátu, ktorý vo veci rozhodoval, a vyjadril sa aj k oprávneniu súdov rozhodnúť, ktoré z navrhnutých dôkazov je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci vykonať.

Ústavný súd už v minulosti konštatoval, že základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a teda aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nemôže všeobecný súd porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (m. m. II. ÚS 182/2010, III. ÚS 25/2011). Podľa názoru ústavného súdu je postup najvyššieho súdu v sťažovateľovom prípade v súlade s procesno-právnou úpravou (v danom prípade s Občianskym súdnym poriadkom), keď po zistení, že nie je daný žiaden z dôvodov podľa

§ 237 a § 238 OSP, dovolací súd napadnutým uznesením sťažovateľovo dovolanie odmietol pre neprípustnosť.

Pokiaľ ide o argumenty sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu ako súdu odvolacieho, je potrebné konštatovať, že pre posúdenie ústavnej konformnosti napadnutého uznesenia dovolacieho súdu (a otázku prípustnosti dovolania) tieto nemali podstatný význam. Prípadné porušenie označených základných práv sťažovateľa následkom nesprávnych právnych, prípadne skutkových záverov všeobecných súdov by bolo možné v sťažovateľovej veci vysloviť len v súvislosti s rozsudkom krajského súdu, ktorý však sťažovateľka svojou sťažnosťou nenapadol. Z judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní prichádza do úvahy aj ústavný prieskum rozhodnutia odvolacieho súdu, a to v lehote na podanie sťažnosti proti rozhodnutiu o dovolaní (m. m. II. ÚS 324/2010, III. ÚS 192/2010). Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd v tomto konaní neposudzoval zlučiteľnosť interpretácie relevantného hmotného práva realizovaného krajským súdom so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S prihliadnutím na absenciu priamej súvislosti medzi označenými základnými právami alebo slobodami na jednej strane a namietaným uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 36/2011 z 25. augusta 2011 na strane druhej považuje ústavný súd sťažnosť za zjavne neopodstatnenú. Z uvedeného dôvodu bola ústavným súdom sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietnutá podľa § 25 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2011